

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av 31 a § i handelsregisterlagen samt om upphävande av 7 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att handelsregisterlagen och lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter ändras.

Handelsregisterlagen ändras så, att Skattestyrelsen utan hinder av sekretessbestämmelserna till Patent- och registerstyrelsen kan överlåta uppgifter om resultaträkning och balansräkning och vissa andra bokslutsuppgifter samt uppgifter om huruvida specificerade aktiebolag, andelslag eller andra näringsidkare har bedrivit verksamhet enligt skatteförvaltningens registeruppgifter.

Lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter ändras så, att bestämmelsen om offentlighet i fråga om be-

skattningsuppgifter i skatteförvaltningen upphävs. Den offentliga informationstjänsten för bokslutsuppgifter koncentreras till Patent- och registerstyrelsen.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2006. Bestämmelsen i handelsregisterlagen om att överlåta bokslutsuppgifter från skatteförvaltningen till Patent- och registerstyrelsen, som är registermyndighet, tillämpas första gången så att överlåtagandet av uppgifter gäller uppgifterna för skatteåret 2008. Skatteförvaltningen kan överlåta uppgifter för skatteåren 2006 och 2007 för testning och provanvändning av datasystemet. Till övriga delar tillämpas de föreslagna lagändringarna från och med ingången av 2006.

MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och praxis

Lämnande av bokslutsuppgifter till skatteförvaltningen och handelsregistret

Skattskyldiga företag är skyldiga att i enlighet med finansministeriets beslut om deklarationsskyldighet (1760/1995) till skatteförvaltningen lämna uppgifter om resultaträkningen och balansräkningen för skatteåret för verkställandet av beskattningen. Uppgifterna skall lämnas på deklarationsblanketter som fastställts av Skattestyrelsen och baserar sig på resultaträkning och balansräkning enligt kostnadsslag. Från och med skatteåret 2006 skall skattskyldiga som bilaga till deklarationen även lämna in en kopia av resultaträkningen och balansräkningen enligt bokföringslagen.

Enligt 1 § i handelsregisterlagen (129/1979) införs i handelsregistret anmälningar beträffande näringsidkare enligt vad som bestäms i handelsregisterlagen och närmare föreskrivs genom beslut av Patent- och registerstyrelsen. Handelsregistret förs av Patent- och registerstyrelsen.

Enligt 3 kap. 9 § i bokföringslagen (1336/1997) skall aktiebolag, andelslag, i bestämmelsen avsett öppet bolag och kommanditbolag, ömsesidigt försäkringsbolag samt försäkringsförening lämna en kopia av bokslutet och verksamhetsberättelsen för registrering till Patent- och registerstyrelsen. Anmälan skall ges inom sex månader efter räkenskapsperiodens utgång. Enligt 11 kap. 14 § i lagen om aktiebolag (734/1978) och 6 kap. 9 § i lagen om andelslag (1488/2001) skall bolag och andelslag göra registeranmälan om sitt bokslut inom två månader från det resultaträkningen och balansräkningen fast-

ställdes. Till anmälan skall fogas en kopia av revisionsberättelsen samt ett skriftligt intyg av en styrelseledamot eller verkställande direktören om datum för fastställande av bokslutet samt om bolagsstämmans beslut beträffande bolagets vinst eller förlust eller om andelsstämmans beslut.

Koncernbokslutet skall anmälas för registrering om moderbolaget enligt bokföringslagen, lagen om aktiebolag eller någon annan lag är skyldig att upprätta koncernbokslut.

Bestämmelser om inlämnande av bokslutsuppgifter till handelsregistret finns även i bl.a. kreditinstitutslagen (1607/1993), lagen om försäkringsföreningar (1250/1987) och lagen om försäkringsbolag (1062/1979). I 17 a § i handelsregisterlagen ingår bestämmelser om skyldigheten för utländska näringsidkare som har grundat filial i Finland att registrera bokslutet.

Patent- och registerstyrelsen granskar om företagen har anmält de lagstadgade handlingarna för registrering och gör en registeranteckning i handelsregistret. Bokslutshandlingarna sparas i ett elektroniskt bildarkiv samt mikrofilmas och skannas.

Offentlighet i fråga om bokslutsuppgifter

Bestämmelser om offentlighet i fråga om resultaträkning och balansräkning i skatteförvaltningen ingår i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter (1346/1999). I övrigt ingår bestämmelser om offentlighet i fråga om bokslutsuppgifter i handelsregisterlagen. Bokslutsuppgifterna är offentliga endast i handelsregistret.

Enligt 4 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter skall beskattningshandlingar som gäller den skattskyldiges ekonomiska ställning samt andra sådana beskattningshandlingar av vilka framgår uppgifter om en identifierbar skattskyldig vara sekretessbelagda, med de undantag som föreskrivs i 5—9 och 21 §. De handlingar som ges in till skatteförvaltningen för beskattningen och de handlingar som Skattestyrelsen gjort upp för beskattningen samt uppgifterna i dem är således i regel sekretessbelagda.

Om offentlighet i fråga om resultaträkning och balansräkning bestäms separat i 7 § i

sistnämnda lag. Enligt lagrummet är aktiebolags, andelslags, ömsesidiga försäkringsbolags och försäkringsföreningars resultaträkningar och balansräkningar offentliga. Andra skattskyldigas resultaträkningar och balansräkningar är offentliga, om den skattskyldige meddelar att han enligt 3 kap. 9 § i bokföringslagen är skyldig att ge in sitt bokslut för registrering. Uppgifterna i balansräkningen är offentliga i den förkortade form som avses i 1 kap. 7 § i bokföringsförordningen (1339/1997), om den skattskyldige har yrkat det. Resultaträkningen och balansräkningen blir offentliga åtta månader efter räkenskapsperiodens utgång.

Ursprungligen skulle bestämmelserna om offentlighet tillämpas på uppgifter som ges in för de räkenskapsperioder som går ut efter ingången av 2002. Bestämmelserna ändrades dock genom en lag som trädde i kraft den 1 januari 2003 (1166/2002) så, att offentlighet tillämpas först på de uppgifter som givits in för räkenskapsperioder som går ut efter den 1 januari 2006. Bakgrunden var att 7 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter måste preciseras med anledning av en ändring av bokföringsförordningen (748/2001). Ändringen gjorde det möjligt att göra upp och registrera resultaträkningen i förkortad form. Ett syfte var också att förenhetliga bokslutsuppgifternas innehåll så att innehållet i uppgifterna till de olika myndigheterna skulle vara detsamma. Som en följd av ändringarna förblev ändå bokslutsuppgifterna offentliga för de räkenskapsperioder som gick ut mellan den 1 januari 2002 och den 30 april 2002.

I handelsregistret är bokslutsuppgifterna offentliga. Enligt 1 § 3 mom. i handelsregisterlagen har envar rätt att få ut uppgifter om anteckningar som gjorts i handelsregistret och ur därtill hörande handlingar som är i registermyndighetens besittning. Till de bokslutshandlingar som registreras och är offentliga i handelsregistret hör vid sidan av resultaträkningen och balansräkningen noterna till dessa, för vissa företags del verksamhetsberättelsen, finansieringsanalysen samt koncernbokslutet. Till det offentliga bokslut som registreras skall dessutom fogas en revisionsberättelse och en koncernrevisionsberättelse.

Icke verksamma företag

Patent- och registerstyrelsen kan med stöd av 24 § i handelsregisterlagen avföra en sådan näringsidkare ur handelsregistret som under de senaste tio åren inte har givit in någon anmälan till registret. Enligt paragrafen är alla enheter som antecknats i handelsregistret näringsidkare. Med stöd av 13 kap. 4 § i lagen om aktiebolag och 19 kap. 3 § i lagen om andelslag kan ett aktiebolag eller ett andelslag avföras ur registret om det trots registerns myndighetens uppmaning inte har anmält sina bokslutshandlingar för registrering inom ett år från utgången av räkenskapsperioden.

Vid proceduren för avförande ur registret har Patent- och registerstyrelsen tillsammans med Skattestyrelsen ur skatteförvaltningens register tagit fram sådana organisationer och företag som inte har givit in någon anmälan till handelsregistret men som ändå har bedrivit verksamhet enligt skatteförvaltningens registeruppgifter.

Patent- och registerstyrelsens rätt att få uppgifter av Skattestyrelsen

Patent- och registerstyrelsen har enligt 31 a § i handelsregisterlagen rätt att årligen av Skattestyrelsen få uppgift om bokföringsskyldiga som bedriver affärsverksamhet och uppgifter om deras postadresser i de fall då de är skyldiga att till Patent- och registerstyrelsen ge in avskrift av sina bokslutshandlingar.

Efter företags- och organisationsdatasystemets ibrukttagande har Patent- och registerstyrelsen emellertid fått de adressuppgifter som behövs från det företags- och organisationsdatasystem som verket upprätthåller tillsammans med Skattestyrelsen, och därmed har nämnda bestämmelse i 31 a § blivit onödig.

1.2. Bedömning av nuläget

Enligt gällande lagstiftning är företag skyldiga att lämna samma uppgifter såväl till skatteförvaltningen för beskattning som till Patent- och registerstyrelsen för registrering. Från och med skatteåret 2006 samlar skatteförvaltningen dessutom in samma resulta-

räknings- och balansräkningsuppgifter som lämnas till Patent- och registerstyrelsen. Skatteförvaltningen har dock inget behov av att för beskattningen samla in alla de bokslutshandlingar som företagen skall lämna till Patent- och registerstyrelsen.

I Patent- och registerstyrelsens offentliga informationstjänst finns alla de bokslutshandlingar tillgängliga som omfattas av deklarationsskyldigheten gällande bokföringsskyldiga företags beskattningsuppgifter liksom även de handlingar som bokföringsskyldiga lämnat enbart till Patent- och registerstyrelsen.

Det har emellertid förekommit brister i fråga om hur bestämmelserna om deklarationsskyldigheten till Patent- och registerstyrelsen gällande bokslutsuppgifter följs. Täckningen i fråga om de bokslutshandlingar och uppgifter som finns i Patent- och registerstyrelsens besittning kan förbättras och möjligheten att registrera dem försnabbas genom att det görs möjligt för skatteförvaltningen att till Patent- och registerstyrelsen överläta bokslutsuppgifter som lämnats in för fullgörande av deklarationsskyldigheten.

Utan lagändringar blir resultaträkningen och balansräkningen som lämnas in till skatteförvaltningen för fullgörande av deklarationsskyldigheten enligt vad som anges ovan offentliga beskattningsuppgifter från ingången av 2006 och skatteförvaltningen skulle vara tvungen att vidta åtgärder för att sköta informationstjänsterna. Eftersom den deklarationsskyldighet som gäller beskattning endast omfattar en del av de bokslutsuppgifter som lämnas in till Patent- och registerstyrelsen och därigenom blir offentliga, är det inte ändamålsenligt att dela upp informationstjänsten ens med tanke på kundbetjäningens kvalitet så, att även skatteförvaltningen skulle börja lämna ut uppgifter om handlingar i sin besittning utöver Patent- och registerstyrelsens redan existerande informationstjänst.

Det är skäl att effektivisera proceduren för avförande av företag ur handelsregistret. Näringsidkare, bolag eller andelslag kan enligt skatteförvaltningens registeruppgifter bedriva verksamhet även om de inte gör anmälningar till handelsregistret eller besvarar Patent- och registerstyrelsens förfrågningar. Proceduren för avförande ur registret kan främjas genom att Patent- och registerstyrelsen får skatteför-

valtningens uppgifter om företagets verksamhet. Om rätten att överlåta dessa uppgifter bestäms emellertid inte i lagen.

2. Målsättning och de viktigaste förslagen

2.1. Centralisering av den offentliga informationstjänsten för bokslutsuppgifter samt överlåtande av bokslutshandlingar

Det är ändamålsenligt att koncentrera den offentliga informationstjänsten för bokslutsuppgifter till Patent- och registerstyrelsen. För att inte behöva ordna en offentlig informationstjänst också vid skatteförvaltningen från och med ingången av 2006 föreslås att 7 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter upphävs. Informationstjänsten för alla bokslutsuppgifter sköts således vid registermyndigheten där service-systemen finns. Ur kundernas synvinkel är arrangemanget tydligt och enklare än om informationstjänsten delas upp mellan skattemyndigheterna och registermyndigheterna. Hos registermyndigheten, dvs. Patent- och registerstyrelsen, får kunderna alla bokslutsuppgifter på ett ställe.

Handelsregisterlagen föreslås bli ändrad så, att skatteförvaltningen utan hinder av sekretessbestämmelserna kan överlåta uppgifter om resultaträkningen, balansräkningen och om vissa andra bokslutsuppgifter som givits för verkställandet av beskattningen till Patent- och registerstyrelsen, som är registermyndighet. Uppgifterna översänds i elektronisk form.

Det föreslagna förfarandet för överlåtande av uppgifter skulle på motsvarande sätt träda

i kraft så att det första gången gäller de bokslutsuppgifter som bifogats deklarationen för skatteåret 2008. Enligt den föreslagna ikraftträdandebestämmelsen kan uppgifter för skatteåren 2006 och 2007 dock tidigare överlåtas för provanvändning och testning av datasystemen.

2.2. Lämnande av uppgifter rörande företags verksamhet

För att effektivera proceduren för avförande av icke verksamma företag ur handelsregistret föreslås att handelsregisterlagen ändras så, att Patent- och registerstyrelsen har rätt att på begäran få uppgifter av Skattestyrelsen om huruvida ett aktiebolag, ett andelslag eller någon annan näringsidkare bedrivit verksamhet enligt skatteförvaltningens registeruppgifter.

3. Propositionens konsekvenser

Propositionen effektiviserar inlämnandet av vissa väsentliga bokslutshandlingar för registrering till Patent- och registerstyrelsen samt förbättrar kvaliteten på verkets offentliga informationstjänst. Resultaträknings- och balansräkningsuppgifterna skannas hos en enda myndighet. Dessutom kan man spara in de kostnader som skatteförvaltningen orsakas av inrättandet av en offentlig informationstjänst för uppgifterna.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid finansministeriet i samarbete med handels- och industriministeriet, Skattestyrelsen samt Patent- och registerstyrelsen.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslagen

1.1. Handelsregisterlagen

31 a §. Den bestämmelse i paragrafen med stöd av vilken Patent- och registerstyrelsen är berättigad att få de adressuppgifter som där avses, slopas som obehövlig.

I 1 mom. tas in en bestämmelse om att Skattestyrelsen överlåter sådana boksluts-

uppgifter som givits in för beskattningen till Patent- och registerstyrelsen för registrering i handelsregistret. Skattestyrelsen överlåter de uppgifter om resultaträkning och balansräkning som bifogats deklarationen samt de övriga uppgifter som lämnats in för verkställandet av beskattningen och som den bokföringsskyldige skall lämna in till Patent- och registerstyrelsen, t.ex. uppgifter om verkställandet av revision samt om vinstutdelning.

Bokslutsuppgifterna är sekretessbelagda i skatteförvaltningen och således föreskrivs i paragrafen om Skattestyrelsens rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna överlåta uppgifter på det sätt som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

Handlingarna skannas i skatteförvaltningen och uppgifterna överförs elektroniskt till Patent- och registerstyrelsen. Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis föreslås att i lagrummet tas in bestämmelser om överlåtande av uppgifter via en teknisk anslutning.

I paragrafens 2 mom. bestäms om Patent- och registerstyrelsens rätt att på begäran få uppgifter av Skattestyrelsen om huruvida aktiebolag, andelslag eller någon annan näringsidkare har bedrivit verksamhet enligt skatteförvaltningens registeruppgifter. Patent- och registerstyrelsen specificerar med hjälp av affärs- och samfundssignum de företag och näringsidkare som kontrolleras. Skattestyrelsen kontrollerar i sina registeruppgifter om företaget har haft beskattningsbar inkomst eller förmögenhet, gjort begynnelseanmälan för en verksamhet eller bedrivit annan motsvarande verksamhet och returnerar efter jämförelsen till Patent- och registerstyrelsen affärs- och samfundssignum för de företag som inte har bedrivit någon dylik verksamhet. Patent- och registerstyrelsen kan med hjälp av jämförelsen inleda en procedur för avförande ur registret i enlighet med 24 § i handelsregisterlagen och avföra icke verk samma företag ur handelsregistret. Utgående från jämförelsen kan man avgöra vilka åtgärder som är mest ändamålsenliga att vidta med anledning av att deklARATIONSSKYLDIGHETEN i fråga om bokslutsuppgifter försummas i synnerhet i sådana aktiebolag eller andelslag som visar sig vara verk samma. Eftersom uppgifterna är sekretessbelagda såsom varande beskattningsuppgifter bestäms på lagnivå om Patent- och registerstyrelsens rätt att få uppgifter utan hinder av sekretessbestämmelserna.

1.2. Lag om upphävande av 7 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter

Det föreslås att 7 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter, vilken paragraf gäller offentligheten beträffande aktiebolags, andelslags, ömsesidiga försäkringsbolags och försäkringsföreningars bokslutsuppgifter, upphävs vid ingången av 2006. Bokslutsuppgifterna i handelsregistret är fortfarande offentliga med stöd av 1 § 3 mom. i handelsregisterlagen. Den offentliga informationstjänsten i fråga om bokslutsuppgifter koncentreras således till Patent- och registerstyrelsen. Informationstjänsten effektivteras genom en ändring av handelsregisterlagen.

2. Ikraftträdande

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2006.

Bestämmelsen genom vilken 31 a § 1 mom. i handelsregisterlagen ändras tillämpas så att överlåtandet av uppgifter till Patent- och registerstyrelsen första gången gäller uppgifter som hänför sig till den räkenskapsperiod som går ut år 2008. Avsikten är att Patent- och registerstyrelsen och Skattestyrelsen under en övergångsperiod utvecklar sina datasystem och förfarandet med att överföra uppgifter med tanke på den elektroniska dataöverföringen. För att detta skall bli möjligt tas i ikraftträdandebestämmelsen in en bestämmelse om Skattestyrelsens rätt att till Patent- och registerstyrelsen överlåta bokslutsuppgifterna för åren 2006 och 2007 som behövs för testning och provanvändning av datasystemet. Dessa uppgifter ges bara för testning och provanvändning och är således sekretessbelagda på samma sätt som beskattningsuppgifter i övrigt.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av 31 a § i handelsregisterlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i handelsregisterlagen av den 2 februari 1979 (129/1979) 31 a §, sådan den lyder i lag (582/1992), som följer:

31 a §

Utan hinder av sekretessbestämmelserna kan Skattestyrelsen till Patent- och registerstyrelsen via en teknisk anslutning överlåta uppgifter om resultaträkning och balansräkning som lämnats av en bokföringsskyldig för verkställande av beskattning samt andra uppgifter och handlingar som den bokföringsskyldige är skyldig att för registrering av bokslut och verksamhetsberättelse lämna till Patent- och registerstyrelsen med stöd av denna lag eller någon annan lag.

För skötseln av de uppgifter gällande avförande av anteckning ur handelsregistret som avses i 13 kap. 4 § i lagen om aktiebolag, 19 kap. 3 § i lagen om andelslag och 24 § i denna lag har Patent- och registerstyrelsen utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att på begäran få uppgifter av Skattestyrelsen om

huruvida specificerade aktiebolag, andelslag eller andra näringsidkare enligt skatteförvaltningens registeruppgifter har bedrivit verksamhet.

—————
 Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 31 a § 1 mom. tillämpas första gången på uppgifter som hänför sig till den räkenskapsperiod som går ut 2008.

Skattestyrelsen kan utan hinder av sekretessbestämmelserna till Patent- och registerstyrelsen för testning och provanvändning av datasystemet överlåta även de i 31 a § avsedda uppgifter som hänför sig till de räkenskapsperioder som går ut åren 2006 och 2007. På offentligheten i fråga om dessa uppgifter tillämpas 1 och 4 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter (1346/1999).

2.

Lag

om upphävande av 7 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs 7 § i lagen av den 30 december 1999 om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter (1346/1999).

2 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 200 .

Helsingfors den 4 november 2005

Republikens President

TARJA HALONEN

Andra finansminister *Ulla-Maj Wideroos*

1.

Lag**om ändring av 31 a § i handelsregisterlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i handelsregisterlagen av den 2 februari 1979 (129/1979) 31 a §, sådan den lyder i lag (582/1992), som följer:

Gällande lydelse

31 a §

Patent- och registerstyrelsen är berättigad att årligen av skattestyrelsen få uppgift om bokföringsskyldiga som bedriver affärsverksamhet och uppgifter om deras postadresser i de fall då de är skyldiga att till patent- och registerstyrelsen ge in avskrift av sina bokslutshandlingar.

Föreslagen lydelse

31 a §

Utan hinder av sekretessbestämmelserna kan Skattestyrelsen till Patent- och registerstyrelsen via en teknisk anslutning överlåta uppgifter om resultaträkning och balansräkning som lämnats av en bokföringsskyldig för verkställande av beskattning samt andra uppgifter och handlingar som den bokföringsskyldige är skyldig att för registrering av bokslut och verksamhetsberättelse lämna till Patent- och registerstyrelsen med stöd av denna lag eller någon annan lag.

För skötseln av de uppgifter gällande avförande av anteckning ur handelsregistret som avses i 13 kap. 4 § i lagen om aktiebolag, 19 kap. 3 § i lagen om andelslag och 24 § i handelsregisterlagen har Patent- och registerstyrelsen utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att på begäran få uppgifter av Skattestyrelsen om huruvida specificerade aktiebolag, andelslag eller andra näringsidkare enligt skatteförvaltningens registeruppgifter har bedrivit verksamhet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 31 a § 1 mom. tillämpas första gången på uppgifter som hänför sig till den räkenskapsperiod som går ut 2008.

Skattestyrelsen kan utan hinder av sekretessbestämmelserna till Patent- och registerstyrelsen för testning och provanvändning av datasystemet överlåta även de i 31 a § avsedda uppgifter som hänför sig till de räkenskapsperioder som går ut åren

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2006 och 2007. På offentligheten i fråga om dessa uppgifter tillämpas 1 och 4 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter (1346/1999).
